

„Mert (mi) láttuk az ő csillagát (...)!”

Énekek: 464;46;463;462.

Ige: Amikor megszületett Jézus a júdeai Betlehemben, Heródes király idejében, íme, bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: Hol van a zsidók újszülött királya? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jöttünk, hogy tisztességet tegyünk neki. Heródes király nagy megdöbbenéssel hallotta ezt és vele együtt az egész Jeruzsálem. És összegyűjtve a papi fejedelmeket és a nép írástudóit, tudakozódott tőlük, hol születhetett meg Krisztus. Azok pedig azt mondták: A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: És te, Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legkisebb Júda főhelyei között, mert belőled származik az a fejedelem, aki pásztorolja az én népemet, Izráelt. Ekkor Heródes titkon hívatta a bölcseket, pontosan megtudakolta tőlük a csillag feltűnésének idejét, elküldte őket Betlehembe, és azt mondta: Menjetek el, gondosan kérdezősködjetek a gyermek felől, és ha megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek, és tisztességet tegyek neki. Ők pedig a király meghallgatása után útra keltek. És íme, a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük ment mindaddig, amíg meg nem érkeztek. Akkor megállt a hely felett, ahol a gyermek volt. A csillagot látva igen nagy örömmel örvendeztek. Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és arcra borulva hódoltak neki. Majd kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát. És mivel álomban intést kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek haza. Máté 2: 1-12.

Prédikáció: Szeretet testvéreim! Ma, amikor a mainstream média és közbeszéd által az egész világ a meglátott és kézezer évig láttatott Krisztus totális megtagadásával telített, a „láttuk az Ő Csillagját!” kijelentés fénylő világosság a sötétben. A napkeleti bölcseknek „a láttuk az ő csillagát” Nagy Heródes vazallus- király előtti kijelentése mérhetetlenül több, mint Jézus korának egyik legvéresebb kezű despota uralkodója előtti önfeledt és bátor hitvallás. Nagyon sokat gondolkodtam arról, hogy miként helyezkedhetnénk mi bele a 2000 évvel ezelőtti napkeleti bölcsek állapotába?

Arra gondoltam, vajon olyan kijelentése-e ez, amelyen a babiloni 70 évig tartó fogságból még életben maradt szemtanúi mondtak az első salamoni templommal kapcsolatosan. A fogság leteltével voltak ugyanis olyanok, akik még láthatták Jeruzsálem hajdani dicsőségét. Szerették volna visszakapni, ami elmúlt, és kimondhatatlan bánattal sírtak, amikor megértették, hogy a régmúlt dicsőség már visszahozhatatlan. Az idő folyamja valahova előre sodor mindent, kényszerű sodródás ez.

Láttuk a kézezer évig fennálló keresztény világot, mely most a szemünk előtt hull szét a darabjaira; látványa félelemmel tölt el és ezt kérdezzük: Mi lesz most, mi történni velünk?

Gondoljuk csak végig, hogy lényegét tekintve mi is e három napkeleti tanú evangéliumi és emberszemnek látható története? Egészen egyszerűen az, hogy a kozmoszt fürkészve felismerték a napkeleti égbolton az Isten Fia Messiás király teljhatalmú és örök uralmának jelét egy addig soha nem látott csillagban. E csillag látványának a hatására nagyértékű tömjént, mirhát és aranyat vettek magukhoz és az életüket nem kímélve nekivágtak egy több ezer kilométer távú útnak, nem tudván, hogy egyáltalán megérkeznek-e a céljukba, mely a pusztaság egyszerűség kedvéért csak annyi volt, hogy hódolatuk kifejezésekként a porig boruljanak le egy éppen megszületett csecsemő előtt és átadják neki a számára elkészített ajándékaikat. Hódolatuk pontosan olyan, mint a Szentírás utolsó könyvében leírt mennyei istentisztelet az örökkévaló Bárány trónja előtt, ahol a vének leveszik fejükről koronáikat és leborulva a Bárány

lábához teszik, miközben minden mennyei teremtmény kimondhatatlan imádattal imádja az örökkévalót. Tették a bölcsek mindezt úgy, hogy a csecsemő Jézus ebből semmit sem fogott fel, akkor sem, ha csecsemőként éppen rájuk mosolygott, vagy önmagával elfoglalva sírt.

Most őszintén, ki az, aki egy felfedezett csillag láttán akkora izgalomba jön, hogy az életét halálos veszélyeknek kitéve egész életének csak az az egyetlen célja lesz, hogy a legtisztább hódolattal a porba borulhasson egy öntudatlan gyermek előtt? Létezik, hogy nem egy, nem kettő, de egyenes három ilyen egyformán gondolkodó, érző és cselekvő ember tegye hajszálpontosan ugyanazt? A ma élő ember számára mindez annyira valótlán, hogy egyenesen a mesék világába számúzik ezt a történetet.

Rendkívül kevesek gondolják meg azt, hogy e három igaz tanúnak „láttuk az Ő Csillagját” kijelentés mérhetetlenül több, mint mártíromság árán is megtartott, valamint a legteljesebb hódolattal és imádattal (Máté 2: 17) megvallott hitvallás. Több mint újságok címlapjára is írható tényszerű híradás három napkeleti bölcset célba jutott performanszáról, s több mint az elért siker babérjának megelégedettséggel való átvétele. Több mint egy szokatlan, csodálatos és megmagyarázhatatlan földrajzi, természeti és csillagászati jelenség. Több mint beteljesült prófécia miatti rajongás és egy öntudatlan gyermekkirály előtti tiszteletadás, több mint teológiai felismerés, több, mint a tudományokkal, tudományos elméletekkel, filozófiai, metafizikai eszmefuttatásokkal megragadható és leírható asztronómia és több mint mitikus gyökerekből táplálkozó asztrológia. A „láttuk az Ő Csillagját” kijelentés több mint a művész-világ, a hírességek világa vagy a Guinness rekordokat megdöntők világának élére csillagot, „sztárt” állítani, kinevezni! A „láttuk az Ő Csillagját” kijelentés több mint amikor azt mondjuk, hogy láttuk Hollywood film-csillagját, vagy a film, - és mozi - starok összességének csillagját. Több, mint amikor Jézust a hangzatoság kedvéért Jesus Christ Superstar -nak, azaz Jézus Krisztus Szupersztárnak, vagy még magyarabban a (Minden) csillag feletti Jézus Krisztusnak, vagy Szuper -csillag, azaz a csillagok-Csillaga Jézus Krisztusnak neveznek el, mert ezzel a névvel nemcsak kiemelik őt a csillagok közül, hanem a menny dimenzióiból a dimenziótlan mélységekbe, e világ csillagjainak sorába is húzzák alá.

Senkinek se legyen semmi kétsége afelől, hogy ez a három napkeleti tanú, amikor az életük feláldozásával is nyomatékosítva azt jelentik ki, hogy mi „láttuk az Ő Csillagját”, akkor ez a meggyőződésük és igaz hitvallásuk azzal a jelentéssel bír, hogy az élet és az életben maradás egyetlen lehetőségét láttuk meg. Különböztetve miért háborodott volna fel egész Jeruzsálem a Messiás-király csillagjelének hallatán? Azért meg megértették, hogy a Messiás eljövételével minden réginek vége érkezett el, vele pedig valami egészen új kezdődött el! Ez az oka annak, hogy az emberek nem akarják hallani az igazságot, félnek, hogy az illúzióik megsemmisülnek (Nietzsche). A feltűnő csillagban meglátott jelnek pontosan ugyanaz a tartalma, ami megfeszített krisztus keresztléte is. E tartalom és üzenet pedig Spurgeon szerint is a következő:

„A kereszt a veszély jelzése számodra. Téged figyelmeztet, hogy ha Isten nem kímélte egyszülött Fiát, akkor téged sem fog megkímélni. Ez a világítótorony a bűn szikláin, hogy figyelmeztessen: gyors és biztos pusztulás vár a bűnösökre, ha továbbra is lázadásnak az Úr ellen.”¹

Rendkívül tragikus lenne, ha ezt a tömör mondatot a végzetes elkésés összefüggésben mondaná el nekünk valaki. Képzeljük magunkat a vízözön bekövetkezésének napjába, amikor fejvesztve menekül mindenki a legmagasabb csúcsokra és e menekülők közt ott van egy csoport, akik szembenézve a végzetükkel már semmitől nem félve társaik szemébe mondják az igazságot, ekképpen:

- „Láttuk a Nőé arcát és szemét amikor bárkaépítésre hívott és buzdított. Láttuk a bárka tervrajzát, majd a megépült bárkát is. Láttuk a bárkába bemenekülő állatokat, mindeniket a maga szintjén a saját rekeszébe, láttuk a felhalmozott élelmet. Láttuk bezárulni e hajó ajtaját, majd láttuk azt a víz színére emelkedni, utoljára pedig láttuk, amikor végképp eltűnt a horizont mögött. Mindezt láttuk, és most úgy vagyunk végzetünk utolsó perceiben, hogy egyfelől semmit nem tettünk az egyetlen életben maradásunkért, másfelől pedig már semmit nem tehetünk a megmenekülésünkért.”

Igen testvérem, vedd tudomásul, hogy az a három napkeleti igaz tanú az életét mentve cselekedett mindent, amit csak tudunk róluk; az egyetlen élet egyetlen lehetőségét ragadták meg, mondták el, Heródestól kezdve a legutolsó pásztorig, mindenkinek!

Az Ő Csillagjának láthatóvá válása az élő Isten apokaliptikus² váltása, az új teremtésének a misztériuma és titka, melynek mindeneket átlényegítő hatalma az „új ég és új föld”³ minden egyes létezőjére kiterjed. Az Ő láthatóvá vált Csillagja tehát maga a Kinyilatkoztatás, az egészen közel jött⁴ hozzánk az örökkévaló Isten Messiás Király általi örök országlása, a mennyeknek országa, mely annyira lenyűgözően fenséges, hogy részünkről való elfogadásának is kizárólag a teljes imádat és hódolat lehet az egyetlen válaszuk. A napkeleti bölcsek nemcsak útjuk legvégén hódoltak Isten Csillagja előtt, hanem már a csillag keresésének első pillanatában is, a meglátástól kezdve pedig mindvégig, az utolsó lélegzetvételükig és szívdobbanásukig! Minden cselekedetük végső célja a lehető legteljesebb imádat és hódolat, mely egyszerre halál és új életre való feltámadás.

Már az ószövetségi Szentírás képes beszéde, metaforikus nyelve is az örökkévalóságban⁵ fénylő csillagoknak nevezi azokat az értelmeseket⁶, akik sokakat az igazságra⁷ visznek.⁸ Ézsaiás próféta pedig elsőnek és mindenekelőtt az Úr szenvedő Szolgájára, a szenvedésre felkent Messiásra vonatkoztatja ezt a dánieli próféciát, mikor is így szól:

„Mert lelke szenvedése folytán látni fog, [és] megelégszik, ismeretével igaz szolgám **sokakat** [קָדְשׁ קָדְשׁ (cádédq cádóq)] **megigazít**, és vétkeiket ő viseli.” Ézs 53:11.

A „láttuk az Ő Csillagát” bensőséges igaz felismerés, evangéliumként történő tovább mondása, megosztása pedig visszafoghatatlan és fékezhetetlen belső kényszerűség. Átadásának üdvösségünket is befolyásoló egzisztenciális⁹ kényszerűsége¹⁰ tehát az Isten igazságából, örömeből és szeretetéből fakad, amit az apostol így erősít meg:

„Mert nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk!” Apcs 4:20.

Ugyanennek a kényszerűségnek egy másik és hasonló összefoglalása János tollából így szól:

„Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és kezünkkel érintettünk az életnek ígéjéről – az élet megjelent, láttuk, tanúbizonyságot teszünk róla, és hirdetjük nektek az örök életet, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk –, amit hallottunk és láttunk, hirdetjük nektek, hogy nektek is közösségetek legyen velünk, és pedig a mi közösségünk az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal. És ezeket azért írjuk nektek, hogy örömünk teljes legyen.” 1János 1: 1-4.

A „láttuk az Ő Csillagát” egzisztenciális hitvallásunknak a tétje nem kevesebb mint megmaradni¹¹ Istenben, örökké¹² fénylő¹³ csillaggá történő átváltozásunk céljából, vagy, az Isten ellenes sárkányi erőknél kiszolgáltatottan elbukni¹⁴ és bolygócsillaggá¹⁵ eldeformálódni. Csillag és istenfűség, a hasonlónak¹⁶ változás értelmében analóg¹⁷ fogalmak. Isten fiaivá lenni és a Krisztustest élő tagjának lenni ugyanannak a létvalóságnak, a Krisztushoz való hasonulásunknak két megnyilvánulása. Mindezt a következő bibliai idézetekkel támasztok alá:

Mikor együtt örvendezének a hajnal¹⁸csillagok¹⁹, és Istennek minden fiai vigadozának?

Jób 38:7.

Lón pedig, hogy egy napon eljövénék az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt. Eljöve a Sátán is közöttük, hogy udvaroljon az Úr előtt. Jób 2:1.

Valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek; Akik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek. Ján 1:12-13.

Mert nyilván nem angyalokat *karolt fel*²⁰, hanem az Ábrahám magvát karolta fel. Annak okáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyjafiaihoz (...). Zsid 2:16-17.

Amikor tehát az Írás, mely szent és felbonthatatlan azt mondja, hogy az Isten Fia Messiás Jézus az Ábrahám magvát karolta fel és tökéletesen hasonlónak lett hozzájuk, akkor ez az egymáshoz hasonulás olyan egyirányú isteni cselekedet, amelynek végső célja az Ábrahám magvának olyan Önmagához való felkarolása²¹, amiben annak a „hozzá illő társul”²² választás értelmében, az Önmagához való *hasonlónak tétele*²³ történik meg!

Csillaggá válni tehát azt jelenti, hogy a „ketten lesznek egy test”²⁴ értelmében Krisztussal egyesülni, Ő hozzá hasonulva Krisztusivá lenni, méghozzá két önálló létező egymástól elválaszthatatlan egységében.

Jézus mondja a jobbkeze felől állított népének:

- „Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta!” Máté 25: 34.

A beszéd formájából egyértelmű, hogy az örök mennyei örökség az Isten fiait illeti meg! Az istenfiúság tehát az örökkévalóságra vonatkozó állapot és tisztség, hiszen Isten a gonoszok ítéletét a Krisztussal együtt a fiaira bízta:

„Nem tudjátok-e, hogy a szentek a világot ítélik meg? És ha ti ítéletek meg a világot, méltatlanok vagytok-e a legkisebb dolgokban való ítéletekre? Nem tudjátok-e, hogy angyalokat fogunk ítélni, nemhogy éleltszükségre való dolgokat?” 1Kor 6:2-3.

„És aki győz, és aki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányokon; És uralkodik rajtuk vasvesszővel, mint a fazekas edényei széttöretnek; amiképpen én is vettem az én Atyámtól: És adom annak a hajnalcsillagot.” Jel 2:26-28.

„Láttuk az Ő Csillagát!” hitvallásos kijelentés azt jelenti, hogy megérkeztünk a „hol van” kérdés valóságába és beléptünk az Isten általa feltárult igazságába és valóságába és az Ő világához tartozóvá lettünk mindörökre.

A „hol van a zsidók királya, kinek *csillagát* látván láttuk?” és a „mi történik velünk?” kérdésre a válasz az apostol által így szól:

„Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; (...) mert az ő nemzetsége is vagyunk.” Apcs 17:28. „Mert noha megfeszítettett erőtelenségéből, mindazáltal él Istennek hatalmából. És noha mi erőtelenek vagyunk benne, de vele együtt élünk (...) Isten erejéből. 2Kor 13:4. Hát „nem tudjátok-e, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke lakozik bennetek?” 1Kor 3:16. Nem tudjátok, hogy Krisztus bennetek ábrázolódik ki,²⁵ hogy Krisztus bennetek van (2Kor 13:5)? „Mert, ha Annak a Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, aki feltámasztotta Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is az ő tibennetek lakozó Lelke által.” Róm 8:11.

Testvéreim! Nagyobbat láttunk egy kozmikus csodánál, és nagyobbat láttunk, mint Noé. A Seregek Urát és dicsőségeit láttuk, a mi Urunk Jézus Krisztust, az Isten örök váltságát és a mi egyetlen üdvösségünket! Jöjj, meneküljünk az oltalmába!

Áldott Úr Jézus Krisztus! Hatalmad Szavával karolj önmagadhoz fel és teremts újjá engem!”
Ámen.

Jegyzetek:

¹ „The cross is the danger signal to you. It warns you that if God spared not His only Son, He will not spare you. It is the lighthouse set on the rocks of sin to warn you that swift and sure destruction awaits sinners if you continue to rebel against the Lord.” C.H. Spurgeon.

² Leleplezett és mégis rejtve maradó váltság!

³ De új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyekben igazság lakozik. 2Pét 3:13. Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala. Jel 21:1.

⁴ ἐγγίζω (eggidzó) 1) közeledik, közel jön, eljön 2) eljut, odajut 3) közel van, itt van! Mt 4:17;

⁵ עד ('ad) 1) örökkévalóság, folytonos létezés Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum) a אָדָה ('ádáh) első alapjelentéséből:

I. alapjelentés Kal 1) előrenyomul, előrejut, halad Hifil 1) levesz, levetkőz (ti. ruhát)

II. II. alapjelentés Kal 1) díszít, felékesít, felékesíti magát, beborítja magát vmivel.

עֹלָם ('ólám 'ólám) 1) hajdankor, régmúlt, ősidő, őskor 2) mindig, mindörökké (tartó), egy életen át (tartó), folyton, örökös 3) tagadószóval: soha 4) (világ)korszak, időszak, örökkévalóság.

⁶ שָׂכַל (sákal) I. alapjelentés Kal 1) okosan, körültekintően, meggondoltan, megfontoltan cselekszik Piél 1) megfontoltan, előrelátóan tesz valamit Hifil 1) megnéz, megszemlél, megvizsgál 2) fontolóra vesz, mérlegel, tépelődik 3) belátása van vmire, ösztönös megérzése van vmiről (ti. Isten ajándékeként) 4) tanít, értelmessé tesz, belátóvá tesz, megérzést ad vmiről 5) okosan, körültekintően, meggondoltan, megfontoltan cselekszik 6) sikeresnek, szerencsésnek lenni, boldogul, jó előmenetelt tanúsít 7) felvirágoztat, szerencsésé tesz, jó előmenetelt ad.

⁷ צָדַק צָדִיק (cádécq cádóq) Kal 1) igaza van vkinek (ti. egy peres ügyben), jogosan cselekszik 2) igazolva lenni, (meg)indokolva lenni 3) igaznak, jogosnak, jogszerűnek, törvényszerűnek lenni (ti. Isten szemszögéből) 4) igaznak nyilvánít Nifal 1) jogszerűnek, törvényesnek nyilvánítják Piél 1) igazol, megigazít, igaznak, ártatlannak nyilvánít Hifil 1) igazságot tesz 2) igaznak nyilvánít, felment, igazat ad 3) igazol 4) megigazít, igazságossá tesz Hitpaél 1) igazolja magát.

⁸ Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké. Dán 12:3.

⁹ Mert valaki szégyell engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyellni fogja azt, mikor eljő az ő dicsőségével, és az Atyáéval és a szent angyalokéval. Luk 9:26; Vö.: Márk 8:38. Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt; Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt. Máté 10:32-33; Vö.: Luk 12:8-9; Róm 10:8-11. „Aki győz, az fehér ruhákba öltözik; és nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, és vallást teszek annak nevével az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt.” Jel 3:5.

¹⁰ Ezért azt gondoltam (mondtam): Nem emlékezem róla, és nem szólok többé az ő nevében. De mintha égő tűz volna szívemben, a csontjaimba rekesztve; erőlködöm, hogy elviseljem, de nem tehetem. Jeremiás 20: 9.

¹¹ És mi láttuk és bizonyosságot teszünk, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítőjéül. Aki vallja, hogy Jézus az Istennek Fia, az Isten megmarad abban, és ő [is] az Istenben. És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet; és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten [is] ő benne. 1Ján 4:14-16.

¹² Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké. Dán 12:3. Az örökkön [עֹלָם עֹלָם ('ólám 'ólám)] héber kifejezésnek az עֹלָם ('álám) alapjelentéséből származik.

I. alapjelentés Kal 1) elrejt, eltitkol Nifal 1) elrejtetik, elrejtőzik Hifil 1) elrejt, elutasít (ti. 'szemét elrejti tőle') Hitpaél 1) elrejtőzik, rejtőzködik

II. II. alapjelentés A bibliai héberben csak származékszavak formájában használatos 1) rokon nyelvekben: erős (arámi), kéjvágó (arab) 2) bibliai héber származékai: [עָלַם ('elem) 1) serdülő fiú, fiatalember, fickó], [עֲלָמָה ('alómáh) 1) (szexuálisan érett, tehát házasulandó korú, de bibliai kultúrában még szűz) lány, fiatal hölgy, „kisasszony”], [עֲלֻמִּים ('álummím) 1) ifjúság, fiatalos erő]

III. III. alapjelentés A bibliai héberben csak származékszavak képzéséhez használatos 1) rokon nyelvekben: ismeretlen 2) bibliai héber származékai: [עִלֹּם ('élóm) 1) hajdankor, régmúlt, ősidő, őskor 2) mindig, mindörökké (tartó), egy életen át (tartó), folyton, örökös 3) tagadószóval: soha 4) (világ)korszak, időszak, örökkévalóság.

¹³ Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon. Fil 2:15.

¹⁴ Láttaték más jel is az égben, és íme [vala] egy nagy veres sárkány, akinek hét feje vala és tíz szarva, és az ő fejeiben hét korona; És a farka utána vonszá az ég csillagainak harmadrészét, és a földre veté azokat; és állá az a sárkány a szülő asszony elé, hogy mikor szül, annak fiát megegye. Jel 12:3-4.

¹⁵ Tengernek megvadult habjai, a maguk rútságát tajtékozók; tévelygő csillagok, akiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre. Júd 1:13. A tévelygő, bolyongó görög megfelelője: *πλανήτης*, Gen: -ου (planétész ú) 1) bolyongó, vándorló 2) ἀστέρες πλανῆται bolygók 2) LXX bujdosó, kóborló.

¹⁶ ὁμοίω (homoió) 1) hasonlóná válik, hasonlít, hasonló 2) hasonlít vkit vmihez, összevet vkit vmivel

¹⁷ **Analóg:** hasonló, valamivel bizonyos szempontból egyező, annak megfelelő. A szó a görög *ἀνάλογος* (ánalogosz) szóból származik, amelynek jelentése: arányos, megfelelő, hasonló.

¹⁸ בָּקֵר (bóqer) 1) reggel, hajnal 2) másnap reggel Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum) a [בָּקֵר (báqar) Piél 1) keres, kutat, vizsgálódik, tudakozódik 2) megfontol, tekintetbe vesz, töpreng, szemlélődik, mereng Etimológia: ige (verbum). Rokon nyelvi (etióp, arab), vélhetően eredeti alapjelentése: 'megoszt', 'eloszt', 'kettéhasít'] -ből. A kifejezés valószínűleg a gyök eredeti alapjelentéséből alakult ki (ti. a fény behasít az sötétségbe). Ejtsd: bóker.

¹⁹ כּוֹכַב (kókáb) 1) csillag Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum) egy, a bibliai héberben csak származékszavak képzéséhez használatos gyökből (כּכב), melynek rokon nyelvi (arab) jelentése: 'gombolyít', 'gömbölyűnek lenni', 'társulni (csillagképpé)'. Ejtsd: kóháv.

²⁰ Felkarolni görögül *ἐπιλαμβάνομαι* (epilambanomai) 1) megfog, megragad 2) elfog, hatalmába kerít 3) (kézen) fog 4) elnyer, elér vmit 5) felkarol vkit, pártját fogja, gondját viseli vkinek

²¹ *ἐπιλαμβάνομαι* (epilambanomai) 1) megfog, megragad 2) elfog, hatalmába kerít 3) (kézen) fog 4) elnyer, elér vmit 5) felkarol vkit, pártját fogja, gondját viseli vkinek.

²² És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek neki segítő társat, hozzá illőt. 1Móz 2:18.

²³ אָשָׁא ('ásáh) I. alapjelentés Kal 1) **tesz:** tesz vmit, tesz vhogyan, cselekszik, dolgozik, munkálkodik, megmunkál vmit, kijelöl, kinevez (1Sám 12:6), bánik vhogyan vkivel, tanúsít vki iránt vmit, gyakorol (pl. kegyelmet, irtalmat, ténykedik, tevékenykedik, végrehajt, megvalósít, hatást gyakorol (ti. Isten) 2) csinál: csinál, **teremt**, létrehoz, hat, **hatást gyakorol**, megtesz vmit vkiért, szerez, megszerez vmit vkinek (pl. hírnevet, új szívet, háborúságot, békét), megköt (pl. szerződést, egyezséget), terem (szó szerint: gyümölcsöt csinál), elkészít, előkészít (pl. ételt, áldozatot), bemutat (pl. áldozatot), megcsinál, elrendez, rendbe szed (pl. 2Sám 19:25), megrendez (pl. ünnepséget), előteremt, megszerez (pl. pénzt, anyagi javakat), megtesz vmivé, kijelöl, elrendel (pl. szolgálati tisztséget), véghezvisz (pl. az Úr, szabadítást), használ vmire (1Sám 8:16), eltölt vhogyan (pl. időt) Nifal 1) elkészítetik, elkészíthető, elvégeztetik, végrehajtatik, megünnepeltetik (pl. ünnepség), használtatik vmire 2) tétetik, vagyis történik 3) tiltószóval: nem tétetik, vagyis nem tehető, tilos Pual 1) készül, **formáltatik** II. alapjelentés Piél 1) szorongat, markolászik, nyomkod, nyomorgat (a kései héberben: kényszerít)

²⁴ Annak okáért elhagyja a férfiú az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté. 1Móz 2:24; Vö.: Máté 19:5; Márk 10:7-8; Ef 5:30-32.

²⁵ Gyermekeim! kiket ismét fájdalommal szülök, míglén kiábrázolódik bennetek Krisztus. Gal 4:19.